جام جم
اقتصاد ۱۳
ECONOMIC
یکشنبه ۴ آبان ۱۴۰۴ شماره ۷۱۷۳

نرخ سفر خارجی بر پایه تالار دوم محاسبه می‌شود

بانک مرکزی از (شنبه سوم آبان) سازوکار جدید محاسبه نرخ ارز مسافرتی را آغاز کرده است. براساس این دستور، نرخ روزانه ارز مسافرتی معادل قیمت دلار در تالار دوم ارز تجاری مرکز مبادله ایران به‌علاوه هزینه تبدیل و نقل‌وانتقال تعیین می‌شود.
تغییر فرمول محاسبه، صرفا مربوط به ارز مسافرتی است و سایر سرفصل‌های ارز خدماتی ازجمله ارز دانشجویی، درمانی، اعزام تیم‌های ورزشی و فدراسیون‌ها طبق روال قبل و با نرخ‌های پیشین محاسبه خواهد شد.
نرخ ارز مسافرتی امروز برای هر دلار ۹۶ هزار و ۴۶۸ تومان اعلام شده که نسبت به ماه گذشته رشد قابل‌توجهی نشان می‌دهد. تا پیش از اجرای سازوکار جدید، نرخ فروش ارز مسافرتی معادل نرخ اسکناس تالار اول مرکز مبادله و در محدوده ۷۰ تا ۷۲ هزار تومان بود. با اعمال هزینه‌های جانبی شامل کارمزد بانک عامل، صندوق تثبیت بازار ارز و نقل‌وانتقال اسکناس، قیمت تمام‌شده هر دلار برای مسافرین به حدود ۱۰۱ هزار تومان رسیده است. به این ترتیب، سهمیه ۵۰۰ دلاری هر فرد برای سفرهای خارجی درمجموع حدود ۵۰ میلیون و ۶۴۸ هزار تومان محاسبه می‌شود.

دوربرگردان بانک‌های ناتراز

رئیس مجلس: ورود بانک آینده به فرآیند گزیر یک موفقیت بزرگ برای نظام تصمیم‌گیری و حکمرانی کشور بود

زینب صفری
گروه اقتصاد

پس از ۱۰ سال تلاش برای اصلاح، بانک آینده که یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های ناتراز کشور بود، سرانجام تعیین تکلیف شد. کارشناسان دلیل اصلی ورشکستگی این بانک را خروج از اصول بانکداری و سرمایه‌گذاری در املاک و ساخت و ساز می‌دانند؛ اقدامی که بانک را ناچار به جذب سپرده‌های جدید با نرخ‌های بالا برای جبران کسری‌ها کرد.
بانک آینده در سال ۱۳۹۱ از ادغام یک بانک و دو مؤسسه مالی و اعتباری صالحین و آتی تأسیس شد؛ اما در نهایت پس از ۱۳ سال فعالیت و البته بیش از یک دهه برای اصلاح ساختارها، در نهایت از ابتدای آبان به‌صورت رسمی، با تصمیم هیأت عالی بانک مرکزی و تأیید سران قوا، منحل و تمامی دارایی‌ها، سپرده‌ها و شعب آن به بانک ملی ایران واگذار شد.
این تصمیم در پی سال‌ها ناترازی، زیان انباشته سنگین، اضافه برداشت‌های بی‌سابقه از بانک مرکزی و انحراف از اصول بانکداری اتخاذ شد؛ به‌طوری که بانک آینده به تنهایی ۴۲ درصد ناترازی نظام بانکی کشور را به خود اختصاص داده بود.
طبق اعلام رئیس‌کل بانک مرکزی، ۴۲ درصد از ناترازی کل نظام بانکی کشور و ۴۲ درصد از اضافه‌برداشت‌ها از بانک مرکزی مربوط به بانک آینده بوده است.
بانک آینده تا پیش از توقف فعالیت خود بیش از ۵۴۰ همت زیان انباشته و ۳۱۱ همت اضافه برداشت، از بانک مرکزی داشت. به این ترتیب، عنوان «غول بانک‌های ناتراز» را به خود اختصاص داد.
این درحالی است طی دو سال اخیر، بانک مرکزی در جهت شفاف‌سازی صورت‌های مالی این بانک، پنج مجمع عقب‌افتاده این بانک را برگزار کرد تا اطلاعات به‌روز شود؛ بر همین اساس زیان انباشته که دو سال قبل حدود ۷۰ همت بود، اکنون با احتساب هزینه‌ها و سود ۳۴ درصدی، به ۵۴۰ همت اعلام شده است.

ناترازی ساختاری؛ درآمد ۶ همت در برابر هزینه ۷۶ همت!

در آخرین ارزیابی‌ها، درآمد سالانه بانک آینده حدود شش همت (۶۰۰۰ میلیارد تومان) و هزینه‌های آن ۷۶ همت برآورد شده است؛ یعنی بانک در هر سال حدود ۷۰ همت کسری عملیاتی داشته است. با این وضعیت، بانک برای تامین هزینه‌ها و پرداخت سود سپرده‌ها یا مجبور به جذب سپرده‌های جدید با نرخ‌های بالا می‌شد یا به منابع بانک مرکزی اتکا می‌کرد؛ روشی که درنهایت چرخه بدهی و زیان را تشدید کرد.

از بانکداری به بنگاه‌داری

بانک آینده منابع جذب‌شده از مردم را نه در قالب تسهیلات مولد بلکه عمدتا در پروژه‌های ساختمانی نظیر ایران‌مال، مشهدمال، فرمانیه‌مال، هتل روتانا و زمین‌های بزرگ مانند پروژه شهید خرازی سرمایه‌گذاری کرد.
این پروژه‌ها عملا دارایی‌های غیرنقدی و منجمد محسوب می‌شدند و توان بازگشت سرمایه را نداشتند. از سوی دیگر، بیش از ۹۰ درصد تسهیلات اعطایی این بانک به اشخاص مرتبط و وابسته به سهام‌داران اصلی پرداخت شده بود؛ درحالی‌که طبق ضوابط بانکی این رقم نباید بیش از ۳ درصد باشد. به تعبیر کارشناسان بانکی، بانک آینده به جای واسطه‌گری وجوه، به منبع تأمین مالی برای مالکان و شرکت‌های خود تبدیل شده بود و همین امر مسیر ورشکستگی را تسریع کرد.
پس از اخذ احکام لازم از سران سه قوه در تاریخ ۲۶ مهر و تصویب هیأت عالی بانک مرکزی در ۲۸ مهر ۱۴۰۴، فعالیت بانک آینده لغو و فرایند «گزیر» آغاز شد.
پنجشنبه هفته گذشته اول آبان، نخستین جلسه هیأت گزیر با حضور محمدرضا فرزین (رئیس‌کل بانک مرکزی)، وزیر امور اقتصادی و دارایی و دادستان کل کشور تشکیل شد.
در این جلسه تاکید شد که فرآیند اتخاذ شده، ادغام نیست؛ بلکه تنها منابع و دارایی‌های نقدشونده بانک آینده معادل سپرده‌های مشتریان به بانک ملی منتقل می‌شود و هیچ‌یک از ناترازی‌های آن به بانک ملی انتقال نخواهد یافت.

انتقال مشتریان، کارکنان و سپرده‌ها به بانک ملی

براساس تصمیم نهایی، تمامی ۲۶۰ شعبه بانک آینده با حدود ۴۰۰۰ کارمند، هفت میلیون مشتری و ۲۵۵ همت سپرده (پس از خروج ۱۰ همت در روزهای ابتدایی) به بانک ملی ایران منتقل شدند.
گفتنی است طبق تاکید صورت‌گرفته، تمامی کارت‌های بانکی فعال هستند و پرداخت سود سپرده‌ها تا پایان قراردادها طبق شرایط قبلی ادامه خواهد داشت.
همچنین، مقرر شده کارکنان بانک آینده طی ۴۰ روز آینده رسما در استخدام بانک ملی قرار گیرند.
از آنجا که بانک ملی پیشتر به سازمان امور اداری و استخدامی درخواست جذب ۳۰۰۰ نیرو داده بود؛ این الحاق عملا کمبود نیروی انسانی بانک ملی را نیز برطرف می‌کند.
به گفته رئیس‌کل بانک مرکزی، تجربه بانک آینده نشان می‌دهد بانک‌ها باید در چارچوب ماموریت اصلی خود یعنی «بانکداری تجاری» باقی بمانند و از ورود به بنگاه‌داری و فعالیت‌های غیرنقدشونده پرهیز کنند.
طبق تاکید فرزین، هیچ فعالیتی سودآورتر از بانکداری صحیح نیست و انحراف از اصول بانکداری، به‌ویژه ورود به بازار املاک، نهایتا به نابودی سرمایه بانک و اعتماد سپرده‌گذاران منجر می‌شود.
بانک آینده که روزی در اوج جذب سپرده و رشد دارایی بود، در اثر سوءمدیریت، پرداخت سودهای غیرمتعارف، اعطای تسهیلات به اشخاص مرتبط و تبدیل منابع نقدی به دارایی‌های منجمد، به مرحله ورشکستگی رسید.

رئیس مجلس: فرآیند گزیر بانک آینده موفقیت بزرگی برای کشور بود

رئیس مجلس شورای اسلامی در پیامی در فضای مجازی نوشت: ورود بانک آینده به فرآیند گزیر یک موفقیت بزرگ برای نظام تصمیم‌گیری و حکمرانی کشور بود.
محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در پیامی در فضای مجازی نوشت: این امر بدون موارد زیر شدنی نبود:

- دغدغه‌مندی رئیس جمهور فقید، شهید رئیسی و رئیس جمهور محترم، جناب آقای پزشکیان در حل ناترازی بانک‌ها،
- مصوبات تاریخی مجلس یازدهم در اصلاح قانون بانک مرکزی و احکام بانکی برنامه هفتم پیشرفت،
- همراهی و جدیت رئیس محترم قوه قضاییه و معاونان ایشان در اجرای دو قانون مذکور،
- و اهتمام ریاست محترم بانک مرکزی در رسیدگی به بانک‌ها و مؤسسات ناتراز.

این تصمیم نقطه عزیمتی جدی برای اصلاح نظام بانکی و درنتیجه کاهش تورم کشور است و باید برای دیگر بانک‌ها و مؤسسات مالی زیان‌ده نیز پیگیری شود. همچنین این تصمیم برای به‌ثمر نشستن نیاز به مراقبت دارد و سیاسی‌کردن این دستاورد ملی فقط وفقط به نفع همان‌هایی است که تاکنون از قبال ناترازی این بانک بهره برده‌اند.
بانک مرکزی نیز باید با جدیت تلاش کند، به استناد احکام راهگشای قانون برنامه هفتم، زیان انباشته این بانک را از طریق دارایی‌های سهام ارعمده جبران کند.

سخنگوی دولت: ناترازی بانک‌ها یکی از دلایل خلق تورم است

سخنگوی دولت با اشاره به اقدام بانک مرکزی در آغاز فرآیند «گزیر» (فیصله) بانک آینده، گفت: ناترازی بانک‌ها یکی از دلایل خلق تورم است و امیدواریم این موضوع منجر به کنترل تورم شود.
«فاطمه مهاجرانی» اظهار کرد: امیدواریم با اقدام شایسته‌ای که بانک مرکزی با هماهنگی سایر نهادها درمورد بانک آینده انجام داده است، شاهد کنترل تورم باشیم.
مهاجرانی در ادامه با بیان این‌که اضافه برداشت بانک آینده متوقف شده، تاکید کرد: سپرده‌گذاران این بانک نگرانی نداشته باشند؛ چراکه حساب‌های آنان به بانک ملی ایران منتقل شده است.

منظور از ورود بانک آینده به فرآیند گزیر چیست؟

هم‌اکنون این بانک نه منحل شده و نه ادغام شده بلکه شخصیت حقوقی آن پابرجاست و وارد فرآیند گزیر شده است. در این فرآیند سپرده‌های بانک به همراه دارایی‌های آن به صندوق ضمانت سپرده منتقل می‌شود تا بعد از تعیین تکلیف بدهی‌ها و دارایی‌ها، امکان تصمیم‌گیری در مورد آن مهیا شود.
در فرآیند گزیر بانک آینده ارائه خدمت به مشتریان این بانک نباید مخدوش شود و خدمات بدون هیچ وقفه و اختلالی باید انجام شود. تمامی قراردادهای سپرده‌گذاران نزد بانک آینده تا زمان سررسید از سوی بانک ملی تعهد شده است و پرداخت می‌شود و بانک ملی مابه‌التفاوت نرخ سود را از صندوق ضمانت سپرده‌ها دریافت می‌کند.
همه هفت میلیون سپرده‌گذار بانک آینده به بانک ملی منتقل خواهند شد و این اطمینان به تمامی سپرده‌گذاران بانک آینده داده شده که سپرده‌های آنان نزد بانک ملی محفوظ است و از روز پنجشنبه پیامک‌های مرتبط با این موضوع برای سپرده‌گذاران ارسال شده است. سپرده‌گذاران بانک آینده نیازی به مراجعه به بانک ندارند و تمامی خدمات بانکداری غیرحضوری و الکترونیکی مبتنی بر فناوری مثل موبایل بانک و اینترنت بانک ارائه می‌شود.

تکلیف کارکنان بانک آینده در فرآیند گزیر این بانک چیست؟

در فرآیند گزیر تمامی کارکنان بانک آینده در بانک ملی ایران استخدام خواهند شد و هیچ‌گونه نگرانی از این بابت نباید داشته باشند.
سهامداران غیروابسته بانک آینده می‌توانند سهام خود را با بالاترین قیمت یک سال گذشته به صندوق ضمانت سپرده‌گذاران بفروشند یا منتظر تعیین تکلیف اموال و دارایی‌های بانک باشند تا متناسب با سهم خود از دارایی‌های باقیمانده بانک بهره‌مند شوند.
فرآیند گزیر در بانک آینده با فرآیند ادغام برخی موسسات اعتباری در بانک سپه که پیش از این انجام شده، متفاوت است. در واقع در فرآیند ادغام این موسسات مجامع بانک ادغام شونده و بانک ادغام‌پذیر تشکیل و سپس در چارچوب قانون تجارت اقدام شد اما در فرآیند گزیر بانک آینده به استناد ماده ۳۳ قانون جدید بانک مرکزی فرآیند گزیر انجام می‌شود.
بانک مرکزی با اتکای به این تجارب گذشته خود، چند راهبرد را برای ساماندهی بانک آینده مدنظر قرار داده است که از آن جمله می‌توان تلاش برای تحمیل کمترین هزینه مالی و اجتماعی به جامعه در فرآیند گزیر بانک آینده اشاره کرد و برهمین اساس، خطوط قرمزی را برای خود تعیین کرده است. براین اساس این فرآیند باید با کمترین هزینه مالی اتفاق بیافتد.
بانک مرکزی طبق قانون برای تحقق اهداف طراحی‌شده در قانون برنامه هفتم، مکلف به اجرای اصلاحات در شبکه بانکی است. اهداف کمی در سرفصل اصلاح نظام بانکی برای بانک مرکزی تعیین شده است و براین اساس بانک مرکزی مکلف به کاهش ۲۰ درصدی اضافه برداشت در شبکه بانکی است.

برنامه بانک مرکزی برای اصلاح دیگر بانک‌های ناتراز چیست؟

هم‌اکنون چهار بانک ناتراز دیگر برنامه اصلاحی ارائه کرده‌اند، تعیین تکلیف بانک آینده به عنوان یک اقدام ملی گام مهمی در جهت حرکت به سمت بهبود سلامت مالی در شبکه بانکی است، این اقدام حتما در مورد دیگر بانک‌های ناتراز نیز انجام خواهد شد و اگر این بانک‌ها نتوانند خود را با استانداردها تطبیق دهند، وارد مرحله گزیر خواهند شد.
هم‌اکنون بانک ایران‌زمین یکی دیگر از بانک‌های ناتراز است که بانک مرکزی برای آن هیأت سرپرستی تعیین کرده و بانک‌های دیگری هم در آستانه تعیین هیأت سرپرستی هستند که اگر نتوانند برنامه‌های اصلاحی را با موفقیت اجرا کنند و در ریل صحیح بانکداری قرار نگیرند، وارد مرحله گزیر خواهند شد.

ناتوانی پنل‌های خورشیدی در حل مشکل برق

از ۵۰۰۰ مگاوات برنامه‌ریزی در حوزه تولید برق خورشیدی تنها ۹۰۰ مگاوات وارد مدار شده است

کشورمان با ناترازی انرژی به‌خصوص در بخش برق و گاز مواجه است که به یکی از بحران‌های پیش روی اقتصاد و صنعت کشور بدل شده و هر ساله عمیق‌تر می‌شود، به‌طوری که قطعی برق در تابستان و قطعی گاز در زمستان را تجربه می‌کنیم. با این حال در دهه‌های اخیر، گسترش مصرف انرژی و فشار فزآینده بر منابع فسیلی، جهان را به سمت راه‌حل‌های پایدار و کم‌هزینه سوق داده است. یکی از مؤثرترین این راه‌حل‌ها، بهره‌گیری از انرژی‌های تجدیدپذیر به‌ویژه انرژی خورشیدی است که با فراوانی، پاکی و دسترسی آسانش، نیرویی انقلابی در تامین برق و گرمایش خانگی محسوب می‌شود. در این میان، سیستم‌های خورشیدی پشت‌بامی به‌عنوان الگویی مردمی برای تولید برق غیرمتمرکز، نقشی کلیدی در تحول ساختار انرژی شهری ایفا می‌کنند.
این سامانه‌ها با نصب پنل‌های خورشیدی بر پشت‌بام منازل، مدارس، بیمارستان‌ها و واحدهای صنعتی، ضمن استفاده هوشمندانه از فضای بلااستفاده، امکان کاهش وابستگی به شبکه‌های دولتی را فراهم می‌سازد. مزایای آن تنها در کاهش ناترازی و هزینه برق خلاصه نمی‌شود؛ بلکه پایداری محیط زیست و کاهش آلاینده‌های کربنی را به‌همراه دارد؛ حتی در مناطق دورافتاده یا کم‌برق کشور، این مدل قادر است ساختار انرژی را به شکل عدالت‌محور توزیع کند.
در ایران، با تابش مطلوب خورشید در بیش از ۳۰۰ روز از سال، ظرفیت توسعه این انرژی از پشت‌بام‌های شهری و روستایی، بی‌سابقه و حیاتی است. اگر سیاست‌های حمایتی، تسهیلات مالی و آموزش عمومی در کنار طراحی هوشمند شبکه‌های خورشیدی پیش برود، پشت‌بام هر خانه می‌تواند به نیروگاهی کوچک و اقتصادی بدل شود؛ نقطه‌ای که نه‌تنها برق تولید می‌کند بلکه آینده‌ای سبز، مستقل و فناورانه را رقم می‌زند. انرژی خورشیدی پشت‌بامی، در واقع نخستین گام عملی شهروندان برای مشارکت در توسعه پایدار و اقتصاد کم‌کربن است. با این حال این موضوع با گسترش ناترازی برق، در دستور کار دولت قرار گرفت و اقدامات خوبی برای آن انجام شده اما همچنان کافی نیست. دولت چهاردهم توسعه انرژی تجدیدپذیر را به‌عنوان یکی از اولویت‌های اصلی خود اعلام کرده و وعده داد تا تابستان ۱۴۰۴، ۵۰۰۰ مگاوات برق تجدیدپذیر وارد مدار شود. وزارت نیرو همچنین تاکید کرد تا پایان این دولت ظرفیت تولید برق از انرژی تجدیدپذیر ۳۰ هزار مگاوات خواهد رسید. با این حال، شواهد نشان می‌دهد که تحقق این هدف هنوز در ابهام قرار دارد. کارشناسان بارها هشدار داده‌اند بدون تامین مالی، نمی‌توان ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر را افزایش داد. عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو در همین زمینه گفته بود که دولت تاکنون برای ۳۵ هزار مگاوات برق تجدیدپذیر مجوز صادر کرده است. حالا آمارهای وزارت نیرو نشان می‌دهد ظرفیت منصوبه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در سال جاری به ۲۵۵۰ مگاوات رسیده است. همچنین میزان انرژی تولید شده این نیروگاه‌ها تا پایان نیمه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال گذشته رشد ۳۲ درصدی داشته و این رشد در حوزه نیروگاه‌های خورشیدی ۸۶ درصد بوده است. ظرفیت منصوبه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در پایان سال ۱۴۰۳ معادل ۱۶۱۰ مگاوات بود که نشان می‌دهد تا پایان مهر امسال فقط ظرفیت تولید ۹۴۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی وارد مدار شده. این در حالی است که ظرفیت منصوبه در پایان دولت سیزدهم ۱۲۳۲ مگاوات بود. براساس اظهارات رئیس سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران، ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر کشور باید تا پایان سال جاری به ۱۰ هزار مگاوات برسد. با این حال بررسی آماری حاکی از این است که در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ به طور میانگین ماهانه ۱۵۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی جدید وارد مدار شده و افزایش ظرفیت به میزان ۷۵۰۰ مگاوات تا پایان سال جاری و رسیدن به ۱۰ هزار مگاوات فاصله زیادی وجود دارد که اگر تامین مالی صورت نگیرد، هدف تعیین شده محقق نخواهد شد.

ناترازی برق در تابستان ۱۴۰۵ بیشتر می‌شود؟

آرش نجفی، رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به ناترازی برق در کشور و با انتقاد از عملکرد وزارت نیرو، می‌گوید: در حال حاضر هیچ نیروگاه حرارتی جدیدی احداث نشده و در بخش تجدیدپذیرها نیز اتفاق قابل اتکایی رخ نداده است. در صورت ادامه روند فعلی، سال آینده بسیاری از صنایع کوچک و متوسط کشور با قطعی برق روبه‌رو خواهند شد.
رئیس کمیسیون انرژی اتاق ایران ادامه داد: اگرچه بخشی از ظرفیت‌های تولید برق وارد مدار شده و تا سال آینده نیز چند طرح در دست اجراست اما این میزان پاسخگوی نیاز بخش تولید نیست. صنایع بزرگ پرمصرف ممکن است سهم محدودی از برق دریافت کنند اما برای صنایع کوچک و متوسط به‌طور قطع کمبود برق جدی خواهیم داشت.
نجفی با تاکید بر این‌که در نیروگاه‌های حرارتی و تجدیدپذیر پیشرفت معناداری نداشته‌ایم، گفت: در بهترین حالت، کشور تنها یک بار توانست ۷۴ گیگاوات برق تولید کند، در حالی‌که میانگین واقعی تولید برق بین ۵۰ تا ۵۵ گیگاوات است. در فصل تابستان حدود ۲۵ گیگاوات از این ظرفیت صرف سیستم‌های سرمایشی می‌شود و عملا برق کافی برای بخش تولید باقی نمی‌ماند. او اضافه کرد: یا باید به‌صورت جدی به سمت اصلاح الگوی مصرف و ارتقای بهره‌وری حرکت کنیم، یا باید منتظر تعطیلی بخش‌هایی از صنعت باشیم. در شرایط کنونی، برخی واحدهای تولیدی در سال بیش از ۱۰۰ روز تعطیل می‌مانند که این مساله تبعات سنگینی برای اقتصاد ملی دارد. این فعال اقتصادی هشدار داد: مشکل ناترازی برق تا سال ۱۴۰۸ بدون تردید ادامه خواهد داشت. اگر چاره‌ای برای تامین پایدار انرژی اندیشیده نشود، بخش تولید کشور نه‌تنها رشد نخواهد کرد بلکه با افت شدید ظرفیت مواجه می‌شود.

ظرفیتی که به ۱۷۰۰ مگاوات رسید

نجفی وضعیت فعلی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر را بسیار دشوار توصیف کرد و مهم‌ترین دلیل آن را محدودیت دسترسی به تسهیلات مالی دانست. وی با تاکید بر این‌که صندوق توسعه ملی به سهولت به بخش خصوصی تسهیلات پرداخت نمی‌کند، افزود: این امر به طور قابل توجهی فرآیند سرمایه‌گذاری در این حوزه را با موانع جدی مواجه ساخته است. رئیس کمیسیون انرژی با اشاره به آمارهای موجود اظهار کرد: تا دو سال گذشته ظرفیت کل نیروگاه‌های انرژی‌های نو در کشور حدود هزار مگاوات بود و این ظرفیت در ماه‌های اخیر به حدود ۱۴۰۰ تا ۱۷۰۰ مگاوات رسیده است. با این حال، سهم دقیق بخش خصوصی از این ظرفیت مشخص نیست و به دلیل وضعیت نامشخص تامین منابع مالی و چالش‌های موجود، نمی‌توان پیش‌بینی روشنی در خصوص برنامه‌ها و اهداف بخش خصوصی ارائه داد.
او تاکید کرد: توجه ویژه به رفع موانع و تسهیل فرآیندهای سرمایه‌گذاری برای بخش خصوصی، امری حیاتی و ضروری است تا این بخش بتواند با انگیزه و توان کافی در مسیر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر کشور گام بردارد و سهم مؤثری در تامین انرژی پاک و پایدار ایفا کند.

مزیت احداث نیروگاه خورشیدی پشت‌بامی

وزارت نیرو تلاش می‌کند مردم را به ساخت نیروگاه‌های خورشیدی خانگی تشویق کند. بدون شک یکی از مزیت‌های احداث نیروگاه خورشیدی پشت‌بامی توسط مردم، وجود امکان سرمایه‌گذاری و کسب درآمد است. با این حال محسن طرزطلب مدیرعامل سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق اعلام کرد که به متقاضیان نیروگاه‌های پشت‌بامی با ظرفیت پنج‌کیلووات تا سقف ۱۴۰ تا ۱۵۰ میلیون تومان وام با نرخ سود ۱۴ درصد پرداخت می‌شود. وی با بیان این‌که متقاضیان باید ۲۰ تا ۲۵ درصد هزینه احداث نیروگاه را خودشان تامین کنند، افزود: با توجه به افزایش قیمت‌ها متقاضیان نیز درخواست افزایش سقف وام را دارند که در تلاش هستیم بانک‌ها تسهیل‌گری بیشتری داشته باشند. اکنون در حال رایزنی هستیم تا بانک‌ها وثیقه کمتری از متقاضی دریافت کنند تا کار تسهیل شود.

وعده ۳۰ هزار مگاوات تجدیدپذیر؛ آرزو یا اقدام؟

دولت ایران وعده دستیابی به ظرفیت تولید ۳۰ هزار مگاوات تا پایان شهریور ۱۴۰۷ را داده است که این عدد در ظاهر می‌تواند معادل حدود یک سوم ظرفیت کل نیروگاه‌های فعلی کشور باشد اما پرسش اساسی این است که آیا این وعده با واقعیت‌های فنی، مالی و نهادی سازگار است یا نه؟ اگر روند توسعه در سال‌های اخیر را سه برابر نیز تصور کنیم، برای تحقق هدف ۳۰ هزار مگاوات باید به رشد سالانه‌ای بیش از ۳۶۰ درصد نسبت به نرخ فعلی دست یافت، امری که با توجه به موانع واقع‌گرایانه به نظر نمی‌رسد. هدف ۳۰ هزار مگاوات بیش از آن‌که برنامه‌ای اجرایی باشد، نوعی نقشه راه است که تحقق آن نیاز به سرمایه‌گذاری عظیم، توسعه فناوری و اصلاحات ساختاری عمیق در سیاست انرژی کشور دارد؛ در غیر این صورت، این عدد تنها در اسناد باقی خواهد ماند و به نمادی از فاصله میان شعار و واقعیت بدل می‌شود.